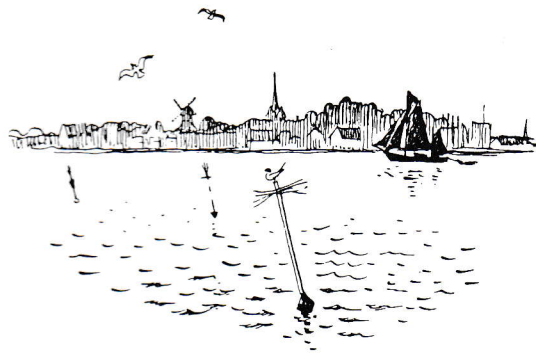

RUDKØBING
BORGERFORENING
I 150 ÅR

1853 – 18. januar – 2003

150 år er på flere måder en lang periode. Intet menneske opnår således at holde sin 150 års fødselsdag – de fleste huse er forældede, når de når den alder. Mange institutioner ligeledes.

Men enkelte foreninger når dog frem til at kunne fejre deres 150 års jubilæum, og er de i stand dertil, har de vel netop derved vist deres nytte og værdien af deres formål, samt at de har kunnet indstille sig på tidernes omskiftelser og har handlet derefter.

En sådan forening er Rudkøbing Borgerforening.

Går vi i tankerne tilbage til året 1853, rammer vi ind i en periode i Danmarks historie, hvor meget af dagliglivet var præget af brud med tidligere tiders normer og styreform. Man var kun 3 år fjernet fra afslutningen af den blodige 3-års krig, hvis eftervirkninger stadig kunne spores i dagligdagen hos mange familier. Men også på det offentlige område var der sket store forandringer. I 1849 havde landet fået sin første grundlov, der afskaffede enevælden og indførte tale-, trykke- og forsamlingsfrihed. Store dele af befolkningen havde nu fået stemmeret til folketinget og landstinget og havde således fået indflydelse på landets styreform, selvom kvinder og tyende dog stadig var nægtet retten til at stemme.

Nye politiske strømninger dukkede nu op i den danske befolkning, der endnu var stærkt klassedelt. Man havde tidligere kunnet tale om de 3 grupper, adel, borgere og bønder med de deraf følgende underafdelinger. De ledende personer i enevældens administration blev udelukkende hentet fra adelige eller akademiske kredse. Det folkelige røre i 1840'erne, der førte frem til den frie forfatning, var for en stor dels vedkommende udsprunget fra akademikernes og borgerskabets rækker, dog understøttet af små grupper fra gårdmandsstanden.

Nederst på samfundets stige stod den tavse grå masse af arbej-

dere, tyende, håndværkssvende og husmænd, der endnu ikke var begyndt at røre på sig, og som borgere og akademikere betragtede med en vis ringeagt. De var ikke »dannede«.

Nu havde man fået foreningsfrihed. Naturligvis havde man også før 1849 haft foreninger. Håndværkerne havde deres laug, der varetog sociale og faglige foranstaltninger for de forskellige erhvervsgrupper. Der fandtes også forskellige broderskaber og klubber, de sidstnævnte hovedsagelig med selskabelige formål. Her havde Rudkøbing dog ikke rigtigt kunnet være med, men byen havde dog i 1833 fået »Rudkøbing Ligkasse«, stiftet af skomagerlaugets oldemand Salomon Krøyer og daværende skomagersvend her i byen, den senere rigsdagsmand I.A. Hansen. Byskriver Rasmussen skriver herom i sin bog »Oplysninger betræffende Rudkjøbing Kjøbstad« fra 1849, at »mange Borgere er indtrådte i denne nyttige Indretning«. Først i 1841 fik byen sin første selskabelige forening, nemlig »Det borgerlige Skyttelaug«, i hvis første forhandlingsprotokol man kan læse følgende smukke hensigtserklæring: »Da almindelige selskabelige Sammenkomster ansees for gavnlige, idet de kunne blive et Midel til at udbrede Enighed, fremme Almenaanden og adsprede Sindet, saa forener man sig herved til et Selskab for 1 Fugleskydning om Sommeren og 1 a 2 Baller om Vinteren«. Også Rudkøbing borgerlige Skyttelaug har vist sin eksistensberettigelse og trives den dag i dag i bedste velgående.

Men grundloven åbnede for muligheden for at danne foreninger med et videre sigte end de rent faglige eller selskabelige, og de følgende år stiftedes der et utal af borgerforeninger i de danske provinsbyer – de fleste med et selskabeligt formål, men også med muligheder for at tage forskellige samfundsproblemer op til debat. Man kunne nu udnytte den givne forenings- og ytringsfrihed, der var skænket os af Grundloven.

Svendborg var den nærmeste by, der havde en Borgerforening, og den 6. januar 1853 indkaldte en gruppe Rudkøbing-borgere til et møde på Rådhuset, hvor nogle indbudte medlemmer af Svendborg Borgerforening ville redegøre for deres forening og

dens virke. Formålet med mødet var at stifte en borgerforening i Rudkøbing. Det skete ved et efterfølgende møde den 18. januar 1853 hos gæstgiver Bang på »Hotel Skandinavien« Foreningens første formand blev postkontrahent Hoff, den første bestyrelse fik 7 medlemmer, men dertil kom et »ballotationsudvalg« (optagelsesudvalg) på 12. – Man ønskede ikke, at alle og enhver kunne melde sig ind. Foreningen skulle være en borgerforening, så vi kan roligt slutte, at den i sine første mange år ikke stod åben for småfolk uden selvstændigt erhverv og heller ikke for folk med yderligtgående politiske anskuelser.

Rudkøbing Borgerforenings historie er indgående og dygtigt fortalt i foreningens to jubilæumsskrifter ved dens 50 års og 125 års jubilæer, så det ville være gentagelser at skulle fortælle om dens indflydelse og virke i de første 125 år. det har overlærer Møller og redaktør Orloff gjort på udmærket vis. Jeg vil derfor i det følgende berette om nogle af de sammenkomster, koncerter, teaterforestillinger og andre kulturelle forestillinger Borgerforeningen har stået bagved. Det er ikke sket før, og foreningens forhandlingsprotokoller, scrapbøger og regnskabsbøger danner her grundlag for dette.

Foreningen havde fra sin begyndelse ikke blot et selskabeligt formål, men man agtede også at vække medlemmernes interesse for offentlige anliggender, det være sig både kommunale og statslige. Langeland lå – også dengang – noget afsides fra magtens centrum; der kom således kun post til øen tre gange om ugen, og den nyoprettede »Langelands Avis« saksede langt de fleste udenøs nyheder fra københavnske aviser og havde kun et særdeles sparsomt udvalg af lokale nyheder. Antallet af abonnenter var beskedent. Foreningen begyndte derfor sit oplysningsarbejde med at bestille følgende ni aviser: »Hamburger Abendzeitung«, »Fædrelandet«, »Berlingske Tidende«, »Flyveposten«, »Dagbladet«, »Almuevennen«, »Aalborg Stiftstidende«, »Fyns Stiftstidende« og »Lolland-Falsters Stiftstidende«. Aviserne var fremlagt i mødelokalet på »Hotel Skandinavien«, hvor medlemmerne kunne studere dem. Så vidt jeg kan skønne, dækker udvalget ganske pænt det da-

værende politiske spektrum. For en nutidig læser kan det virke mærkeligt, at man abonnerede på »Hamburger Abendzeitung«, men vi befinder os i tiden før krigen 1864, og det danske monarkis sydgrænse gik til Altona. Langelands samhandel med hertugdømmerne Slesvig og Holsten var betydelig, og der er jo ikke langt til Ærø, der dengang tilhørte hertugdømmet Slesvig. Derimod kan det nok undre, at man ikke abonnerede på »Langelands Avis«.

Det kom i foreningens første 20 år til at knibe en del med at påvirke de statslige anliggender. Landets politiske problemer blev drøftet på de ugentlige møder, og man sendte i årene 1853 til 1870 flere andragender til diverse ministerier i København, desværre uden synlige resultater. Efter 1870 skærpedes modsætningerne mellem Venstre og Højre i Rigsdagen, og det påvirkede hele det politiske klima i Danmark. Dønningerne nåede også ind i Borgerforeningen og bevirkede, at den stærkt højreorienterede redaktør Damkier i 1884 blev ekskluderet af foreningen. Han svarede ved at danne en ny borgerforening, der dog kun bestod i tre år. I 1886 vedtog man en lovændring i Borgerforeningen, der gjorde den »upolitisk«, og året efter lykkedes det den daværende formand, overlærer Møller, ved dygtigt anvendt diplomati at få de to foreninger sluttet sammen igen.

Man havde nu kun to hovedemner at beskæftige sig med i foreningen. Kommunalpolitik og selskabeligt samvær. Der er i de to tidligere jubilæumsskrifter gjort grundigt rede for de resultater, man opnåede på kommunalt plan samt for de foreninger, man »stod fadder« til. Disse emner vil derfor kun blive behandlet rent sporadisk, og kun når det kan lette forståelsen af nærværende skildring. Tilbage bliver det selskabelige samvær. Er der mulighed for nu hundrede år efter at få en fornemmelse af, hvad man talte og følte ved en sådan lejlighed? Nogle overleverede sange og programmer kan måske give os lidt af stemningen ved disse fester.

I Borgerforeningens arkiv, der opbevares på Rudkøbing byhistoriske Arkiv findes nogle guldnede småtryk, der kan give os en svag genklang af den stemning, der engang har rådet ved et par fester i Borgerforeningen for 125 år siden. Det ene bærer på omslaget

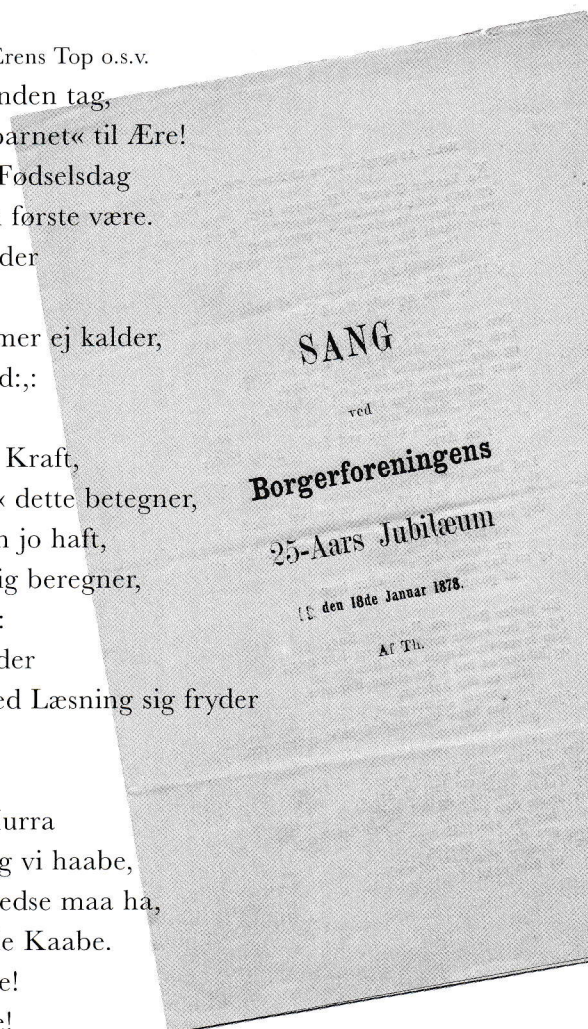
titlen: »Sang ved Borgerforeningens 25-Aars Jubilæum den 18de Januar 1878. Af Th.« Sangen har 15 vers, så det vil være alt for omfattende at gengive den i sin helhed, men de to første og det sidste vers bør af historiske grunde gengives her:

Mel: At Slyngher hæves til Ærens Top o.s.v.
Nu Venner Glasset i Haanden tag,
og tøm det »Geburtsdagsbarnet« til Ære!
paa »Borgerforeningens« Fødselsdag
dens Skaal bør af alle den første være.
Dens Myndighedsalder
jo tilmed just falder
i Aften, saa Barn den sig mer ej kalder,
:,men myndig Mand:,:

Den staar jo nu og i fulde Kraft,
hvis »mange Medlemmer« dette betegner,
og stor Indflydelse har den jo haft,
naar bare man denne rigtig beregner,
og meget den byder:
sin »Jakob« man nyder
»i Stilhed«, mens andre ved Læsning sig fryder
i en Avis.

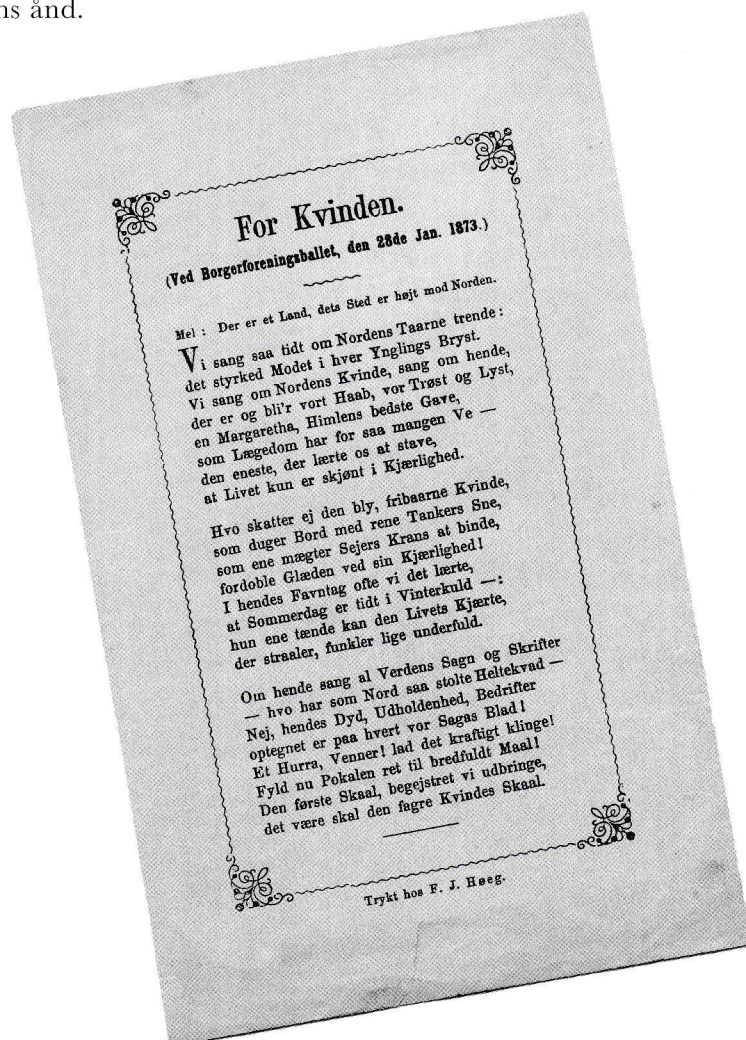
Et Leve runge med lydt Hurra
for »Borgerforeningen«, og vi haabe,
Betydning for Byen den stedse maa ha,
og viden udstrække sin side Kaabe.
Thi – længe den leve!
Den Lykke omsvæve!
Lad denne Dag stedse her kalde til Glæde,
Det ønsket er!

Det er måske ikke stor poesi, men den er velment. Forfatteren kan ikke være nogen anden end lærer og kordegn, Jens Graver

Thånnum, der altid var i stand til at levere et digt ved passende lejligheder.

Skal man blive lidt ved festsangene fra den tid, vil det være passende at gengive den sang, der blev sunget til damernes pris ved borgerforeningsballet den 28. januar 1873. Det er iøvrigt den ældste bevarede tryksag i Borgerforeningens arkiv, så den har historisk interesse. Trods den lidt højstemte poesi kunne den såmænd godt synges den dag i dag, selv om den nok ind imellem ville bringe smilet frem. Vor tidsalder er ikke præget af romantikkens ånd.

For Kvinden.

(Ved Borgerforeningsballet, den 28de Jan. 1873.)

Mel: Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

Vi sang saa tidt om Nordens Taarne trende:
det styrked Modet i hver Ynglings Bryst.
Vi sang om Nordens Kvinde, sang om hende,
der er og bli'r vort Haab, vor Trøst og Lyst,
en Margaretha, Himlens bedste Gave,
som Lægedom har for saa mangen Ve –
den eneste, der lærte os at stave,
at Livet kun er skjønt i Kjærlighed.

Hvo skatter ej den bly, fribaarne Kvinde,
som duger Bord med rene Tankers Sne,
som ene mægter Sejers Krans at binde,
fordoble Glæden ved sin Kjærlighed!
I hendes Favntag ofte vi det lærte,
at Sommerdag er tidt i Vinterkuld –:
hun ene tænde kan den Livets Kjærte,
der straaler, funkler lige underfuld.

Om hende sang al Verdens Sagn og Skrifter
– hvo har som Nord saa stolte Heltekvad –
Nej, hendes Dyd, Udholdenhed, Bedrifter
optegnet er paa hvert vor Sagas Blad!
Et Hurra, Venner! Lad det kraftigt klinge!
Fyld nu Pokalen ret til bredfuldt Maal!
Den første Skaal, begejstret vi udbringe,
det være skal den fagre Kvindes Skaal.

Foreningens store bal i januar har været en årlig tilbagevendende begivenhed, og efterhånden kom man ind på, at det blev indledt med en fællesspisning. Man spiste godt og billigt. Svend Orloff anfører i sit jubilæumsskrift fra 1978, at ved foreningens 50 års

jubilæum i 1903 blev der for de 180 deltagere serveret brun suppe, helleflynder, dyre- og andesteg samt is og kransekage til en pris af 2,50 kroner kuverten. Et 10 mands orkester under musikdirektør Enevoldsens ledelse spillede, og der var dans til klokken 3 om natten.

En af foreningens traditioner blev grundlagt i de år. Torske-spisningen efter den årlige generalforsamling. En smuk tradition, der heldigvis er levende den dag i dag.

Med tiden kom der flere baller til samt teaterforestillinger og koncerter. Efter teaterforestillingerne og nytårsaften var der bal, og ret tidligt begyndte man også på at afholde årlige børnebatter og juletræsfester for børn med forældre. Allerede i 1870'erne begyndte foreningen at afholde oplysende foredrag, der fik stor tilslutning. En oplæsningsaften med forfatteren Herman Bang samlede således omkring 400 tilhørere.

Man plejede også forbindelserne uden for øen. I arkivet findes »Sang ved Rudkøbing Borgerforenings Besøg i Nakskov den 2. Juli 1899«. Som så ofte før var det kordegn Tånum, der var forfatter – denne gang til et kvad på 4 store vers. Det fremgår af sangen, at Nakskov Borgerforening tidligere har aflagt besøg i Rudkøbing, og man nu gør gengæld herfor.

Forholdene på »Hotel Skandinavien« var efterhånden blevet for trange, og i begyndelsen af 1911 købte foreningen »Ørstedspaviljonen«, som man udvidede med en ny tilbygning med teatersal og foreningslokaler. Bygningen var forsynet med de mest moderne faciliteter, elektrisk lys og toiletter med træk og slip. Selv i et jubilæumsskrift kan man dryppe en smule malurt – lad den gamle landsretssagfører og forhædede kommunist, Carl Madsen, gøre det. Han far var en overgang lærer i Rudkøbing, og i sin erindringsbog "Fortids møre mur" kommer Carl Madsen ind på sin tid som dreng i Rudkøbing. Jeg citerer Carl Madsen: »I Rudkøbing kom vi til at bo på »Slottet«. Det lyder af mere, end det var, for »Slottet« er bare det største hus i Ramsherredsgade. En stor rød murmestervilla, der ligger højt oppe ved Ørstedsparken. — — — På den anden side af Ørstedsparken lå, som i min barndom,

Borgerforeningens hvide bygning. Min far var medlem. Jeg kan ikke tro, at han deltog i dens liv, som vel bestod i at æde, drikke og spille kort. Meget andet har borgerne i Rudkøbing næppe foretaget sig, når dagen bag disken i købmandsforretningen var til ende og pligtmåltidet i det sure hjem spist. ——— Jeg har en mistanke om, at far var borgerforeningsmedlem, fordi der var WC i klublokalerne. »Træk og slip« hed det. Kummen var blomsterdekoreret. Et nymodens vidunder. Eksklusivt og dragende. ——— I alle livets funktioner var far ordentlig og punktlig. Jeg synes at mindes, at han havde for vane på en bestemt tid på dagen – når han kom fra skolen formentlig – at stikke »Politiken« i lommen og målbevidst vandre gennem Ørstedsparken – til *Borgerforeningen*. Hjemme havde vi lokum i gården, og det har min far ikke yndet.«

Carl Madsens beretninger nærmer sig undertiden det perfide og det uretfærdige, og det fremgår da også tydeligt, at hans sympati for Rudkøbings borgerskab kan ligge på et meget lille sted, men som tidsbillede af de sanitære forhold i årene omkring 1912 har hans skildring en vis værdi.

Hvor uretfærdig hans bedømmelse af Borgerforeningens virke er, ses af et udpluk af foreningen forestillinger fra 1917 til 1926. I 1917 opførtes blandt flere andre skuespil »Reservebaronen«, hvortil der blev solgt 481 billetter, og »Alverdens Synd«, der trak 424 tilskuere. Den 25. oktober 1918 opførtes »Hvem er han?«, hvortil der blev solgt 252 billetter á 1,25 kr og samme år den 5. december »Som i Ungdommens Vaar«. Thit Jensens stærkt omdiskuterede skuespil »Den erotiske Hamster« solgte 485 billetter.

I 1922 blev der opført ialt 9 skuespil, og i 1925 3 skuespil, 3 lysbilledforedrag, 1 gæstespil af Det kgl. Teater og 2 koncerter. Dette mønster fortsatte op i alle mellemkrigsårene, indtil besættelsen og tyskernes beslaglæggelse af Ørstedspavillonen satte en stopper for det.

Den 18. januar 1928 holdt Borgerforeningen sin 75 års stiftelsesfest på Ørstedspavillonen. Når man betragter det trykte program, må man medgive, at foreningen i dette tilfælde holdt fanen højt. Foruden den udmærkede middag var der et musikprogram

med titlen »Musik gennem Tiden – 1853-1928. Da teksten formentlig ikke kan læses på nedenstående foto af programmet, vil jeg citere det her.

E. Dupuy: Overture til Op. »Ungdom og Galskab«.

H.J. Larsen: »Heise og Weyse«

G. Bohlmann: Fantasi over Vennerbergs »Gluntarne«.

H.C. Lumbye: »Drømmebilleder«.

P.E. Lange-Müller: Udtog af »Der var Engang«.

Joh. Svendsen; »Serenade«.

Lehar: »Guld og Sølv« - Vals.

E. Brink: »Kanske Frøken Carlson dansar liten Charleston«.

Borgerforeningen lever her op til traditionerne på smukkeste vis.

Langeland lå i de fleste af årene under den tyske besættelse af Danmark 1940 til 1945 som en fredelig oase, og bortset fra mørkelægning og rationering mærkede man faktisk indtil 1943 ikke

meget til krigen. Borgerforeningen fortsatte ufortrødent sit virke og bragte i krigsårene en række gode teaterforestillinger. Den 2. november 1943 viste man farvefilmen »Langelandsrejsen« baseret på Oehlenschlägers store digt af samme navn. Filmen var optaget af langelænderen Knud Grove Christensen og havde tandlæge Børge Minor Andersen i hovedrollen. Redaktør Svend Orloff havde komponeret musikken. Rudkøbing Sangkreds og skolens børnekor sørgede for sangene. Et flot lokalt initiativ.

Men krigen rykkede nu nærmere på mange måder. Om natterne hørte man de allierede fly på bombetogter mod Tyskland, og der kom nu flere tyske soldater til øen. I 1944 beslaglagde tyskerne Ørstedspavillonen, og bestyrelsen udsendte den her gengivne meddelelse til medlemmerne. Bemærk den forsigtige tone, den er affattet i. Man måtte jo ikke fornærme tyskerne.

I den sidste krigsvinter blev der stor brændselsmangel, hvilket var en højst kedelig situation, da vinteren 1944/45 blev meget streng. Der blev da også skruet ned for varmen overalt for at spare på de svindende brændselsbeholdninger. Den 15. februar 1945 opførte

Carl Allentorp turneen gyseren "Spøgelsestøget" i teatersalen på Hotel Langeland. Skønt skuespillernes præstationer af anmelderne blev betegnet som yderst middelmådige, klaprede publikums tænder højlydt under forestillingen. Temperaturen i salen lå nemlig kun få grader over frysepunktet.

Til Medlemmerne!

Som det vil være Medlemmerne bekendt, har Forholdene medført, at Borgerforeningen for en Tid vil være afskaaret fra at benytte sine egne Lokaler.

For imidlertidig i saa stor Udstrækning som muligt at videreføre Foreningens Virke er der truffen Aftale med Hotel Langeland om Leje af Teatersal og Spillestue. Teateraftenerne vil derfor forbigaaende blive henlagt til Hotel Langeland, hvor Forsalget af Billetter vil finde Sted, efter de samme Regler som hidtil.

Spilleaftenerne henlægges til den røde Stue, hvortil der er Adgang Onsdag og Lørdag Aften samt Søndag Eftermiddag.

En Læsestue har det derimod ikke været muligt at opretholde. Bestyrelsen mener Tillid til, at Medlemmerne vil kunne tilpasse sig til de midlertidigt ændrede Forhold. Forhaabentlig vil den Dag ikke være fjern, da vi igen kan rykke ind i vore egne Lokaler.

Bestyrelsen

Freden kom, og dagligdagen ligeledes. Den første snes år kunne foreningens aktiviteter fortsætte som før krigen med teaterforestillinger, børnekarnevaller, torskespisning og andespil. Så sent som i 1967 kunne formanden, Erik Heide, berette om et af de største år i foreningens historie med over 5.000 deltagere i dens arrangementer. Den havde på det tidspunkt 1195 medlemmer.

Men så kom vendepunktet. Ungdomsoprøret sidst i 1968 samt fjernsynet ændrede totalt fritidslivet og ændrede i løbet af få år også gamle hævdvundne normer og traditioner. Tilslutningen til teaterforestillingerne, juletræsfesterne, børnekarnevallerne og foredragene svigtede, kun andespillene kunne endnu trække folk til huse. Det var en udvikling, der ikke var tilfredsstillende for en forening, der også havde et kulturelt sigte. Erik Heide kom i sin formandsberetning i 1978 ind herpå, idet han sagde: »Det kan ikke være rigtigt, at danskernes eneste fornøjelse er spil nu om dage. Der må være noget andet og mere kulturelt, man kan tage sig til i sin fritid. Derfor vil jeg her i min beretning ved Rudkøbing Borgerforenings 125. generalforsamling appellere, ikke alene til de andre foreninger her på øen, men til folk i al almindelighed om at trappe antallet af spil ned, så vi kan få gang i noget mere meningsfyldt foreningsliv her på øen.«

Man måtte betræde andre stier, men det var Borgerforeningen faktisk allerede i færd med. Foreningens økonomi var god, og i kraft af de midler, der tilflød den fra Varelotteriet, havde man i 1977 oprettet »Rudkøbing Borgerforenings Legat til Støtte for Ungdommens Uddannelse og Dygtiggørelse«. Allerede i jubilæumsåret 1978 kunne man derfor uddele 20 legater á 1.000 kroner, og der er siden i de følgende 25 år uddelt legater, når der var kvalificerede ansøgere. Portionerne er i takt med inflationen sat op til 2.000 kroner pr. portion. På andre områder var Borgerforeningen også en god støtte. I 1980 gav man 5.000 kroner til hjælp til bevarelse af Bymøllen, og i 1979 fik »Stiftelsen af 25. juli 1851« skænket 10.000 kroner. I 1984 fik den et tilsvarende beløb til hjælp til en højst tiltrængt restaurering af sine bygninger, men det bør her bemærkes, at Stiftelsen fast fik et årligt tilskud derud-

over, og det samme var tilfældet med »Håndværker- og Industriforeningen«. I 1981 indtrådte foreningen i et anpartsselskab, der overtog Hotel Rudkøbing og sikrede dets fortsatte eksistens, og den stod de følgende 9 år som medlem af dette selskab.

Også på det kulturelle og humanitære område viste Borgerforeningen sin gode vilje. Man støttede oprettelsen af Langelands Teaterforening, der gennem en række år stod for teaterlivet på øen, indtil den desværre måtte ophøre på grund af manglende tilslutning til forestillingerne. Da Rudkøbing Sangkreds i 1982 fyldte 100 år, fik den et tilskud på 2.700 kroner, og samme år sendte man 600 kroner til familierne til ofrene ved drukneulykken ved Hirtshals. Året efter støttede man Langelands Kunstfestival. Foreningstrætheden prægede årene i 80'erne, og størstedelen af 1990'erne. Kun andespillene kunne nogenlunde trække tilslutning, men foreningen kunne så med æren i behold understøtte gode formål økonomisk. I 1990 støttede man udgivelsen af sangbogen »Langeland synger» med 2.000 kroner, og »Håndværker- og Industriforeningen« modtog 4.000 kroner året efter. I 1996 modtog Stiftelsen 20.000 kroner til en tiltrængt renovering. Men midt i 1990'erne begyndte udviklingen at vende. Et arrangement med Langelands Jazz Klub i 1994 samlede 250 tilhørere, en nytårskoncert i 1996 fik god tilslutning og samme år holdt man i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse et såkaldt »Talk-Show« med Lotte Heise. Det blev en bragende succes med omkring 500 tilhørere. Det samme blev »Bal i den Borgerlige«, arrangeret af Janne Riis Christensen. De sidste par år har bestyrelsen arrangeret ture til Cirkusrevyen i København og en tur til »Rottefælden« i Svendborg, og alle disse arrangementer har heldigvis haft god tilslutning. De sidste års bestyrelser har endvidere fortsat støtten til gode formål, både »Stiftelsen« og »Biografforeningen Langeland« har fået god økonomisk støtte.

I 1989 blev bagermester Erik Heide udnævnt til æresmedlem af Borgerforeningen, og sjældent har en sådan udnævnelse været mere på sin plads. Han var en markant og begavet personlighed, der gennem mange år som formand havde sat sig personlige præg

på foreningen og dens virke. Erik Heide fratrådte som formand i 1992 efter at have beklædt posten i 28 år.

Han blev efterfulgt som formand af optiker Frede Aalund, der dog kun havde hvervet indtil 1994, hvorefter salgskonsulent Peter Jensen blev formand. Han sad i stillingen i fem år, indtil herrekviperingshandler Henning Strandby overtog hvervet i 1999. Han er stadig formand i jubilæumsåret 2003.

Vi kan her »på falderebet« konstatere, at Rudkøbing Borgerforening stadig er en levende og aktiv medspiller i livet på Langeland. Vi, der holder af den, imødeser de næste 50 år med sindsro. Den skal nok overleve dem!

FORMÆND I 150 ÅR

Postkontrahent H.P. Hoff, 1853–1856 – Redaktør Julius Rosenstand, 1856–
Postmester Schlegel, 1856–1861 – Kordegn J.G. Smith, 1861–1867
Dyrlæge Schaldemose, 1867 – Købmand H.C. Bendixen, 1867–1869,
1870–1873, 1877–1885

Mægler Rs. Buch, 1869–1870, 1875–1877 – Toldforvalter Lund, 1873–1875
Købmand Frederik Winding, 1885–1886 – Overlærer P.G. Møller, 1886–1893
Sejlmager E. Rasmussen, 1893–1894 – Malermester N. Hoffgaard, 1894–1901

Justitsråd B. Halvorsen, 1901–1919 – Mægler Erik Andersen, 1919–1932
Købmand Valdemar Nielsen, 1932–1936 – Malermester Joh. Skou, 1936–1940
Fotograf Harald Knudsen, 1940–1943 – Lrs. Harald Clausen, 1943–1944

Tobakshandler Oscar Christiansen, 1944–1960 – Isenkræmmer P.W.
Kaalund, 1960–1962 – Redaktør Svend Orloff, 1962–1964
Bagermester Erik Heide, 1964–1992 – Optiker Frede Aalund, 1992–1994
Salgskonsulent Peter Jensen, 1994–1999

ÆRESMEDLEMMER

Snedkermester P. Hansen
Tømmerhandler Rs. Larsen
Rebsluger Joh, Weidemann
Købmand K.J. Winther
Købmand Lucas
Kobbersmedemester C.C. Krogh
Sejlmager Emil Rasmussen
Justitsråd Bartholin Halvorsen
Rebsluger Joh. Weidemann
Vævermester Anton Delfs
Købmand S. Therkelsen
Hotelejer William Nielsen
Snedkermester Johan Petersen
Murermester Erik Skou
Tømmermester Fr. Christiansen
Bagermester Laurs. Pedersen
Skræddermester H.C. Christensen
Skomagermester Jul. Meyer
Købmand Valdemar Nielsen
Malermester J. Knudsen
Købmand H.J. Jacobsen
Malermester Joh. Skou
Fotograf Harald Knudsen
Urmager Gorm Wilhjelm
Telefonformand William Christensen
Bankkontorchef Erhard Foldø
Inkassator Karl Jensen
Autoforhandler Oluf Christensen
Kontorchef Th. Poulsen
Redaktør Svend Orloff
Smedemester Sofus Larsen
Bagermester Erik Heide
Kontorchef Knud Pedersen
Sparekassedirektør Arne Lolck

BESTYRELSEN 2003

Bagerst fra venstre:

Prokurist John F. Braaby
Statsautoriseret ejendomsmægler Jens Christensen
Statsautoriseret revisor Leif Beck
Slagtermester Peder Bøje Larsen

Forrest fra venstre:

Grosserer Poul »Lido« Petersen
Herreekviperingshandler Henning Strandby
Materielforvalter Eiler Nielsen

Kilder:

Rudkøbing Borgerforenings forhandlingsprotokoller 1853-2002.

Svend Orloff: »Rudkøbing Borgerforening i 125 år«.

P.G. Møller: »Festskrift ved Rudkøbing Borgerforenings 50-Aars Jubilæum 18. Januar 1853 - 18. Januar 1903«. Rudkøbing 1903.

Carl Madsen: »Erindringer. Fortids Møre Mur«. Stig Vendelkjærs Forlag. Side 39 og 40.

Diverse småtryk i Borgerforeningens arkiv. Deponeret på Rudkøbing byhistoriske Arkiv.